
MEMÒRIA DE RESPONSABILITAT SOCIAL

Universitat de Barcelona

Aspectes destacables

2016—
2017

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Rector

Joan Elias i Garcia

President del Consell Social en funcions

Joan Corominas Guerín

Coordinació

Secretaria General

Universitat de Barcelona

Redacció

Oficina de Control Intern, Riscos i Responsabilitat Social

Edició

Edicions de la Universitat de Barcelona

© Universitat de Barcelona

ISBN

978-84-9168-151-9

Dipòsit digital

<http://hdl.handle.net/2445/125877>

Índex

1. Introducció	4
2. Extracte de les cartes del rector i del president del Consell Social	5
3. Recull de polítiques i iniciatives vinculades al medi ambient	6
3.1. Reducció del consum energètic i de les emissions de gasos d'efecte hivernacle	6
3.2. Captació total d'aigua per fonts i consum de paper	7
3.3. Projectes de recerca amb continguts relacionats amb el medi ambient i la sostenibilitat	8
4. Recull de polítiques i iniciatives orientades a la comunitat universitària i al conjunt de la societat	9
4.1. Beques i ajuts	9
4.2. Polítiques per atendre les necessitats del personal d'administració i serveis	10
4.3. Òrgans creats per gestionar conflictes i desavinences entre grups d'interès de la Universitat	11
4.4. Universitat de l'Experiència	16
4.5. Fundació Solidaritat	18
5. Difusió de la responsabilitat social i projectes d'ApS a la Universitat	23
5.1. Difusió de la responsabilitat social	23
5.2. Projectes d'aprenentatge servei	24
6. Valor econòmic generat i distribuït	36

El present document és el resum executiu de la Memòria de responsabilitat social 2016-2017. Tal com s'ha fet en versions anteriors, inclou els resultats més transcendents en matèria de RS, posant l'èmfasi en els elements més innovadors del curs. Una novetat important respecte a la versió extensa de la Memòria és que actualitza les dades econòmiques i, per tant, ofereix xifres definitives (a l'apartat *Valor econòmic generat i distribuït*). Per acabar, recordem que en aquestes pàgines només es recullen algunes de les moltes actuacions dutes a terme i que, per tant, per tenir-ne una imatge completa s'ha de consultar la [Memòria de responsabilitat social 2016-2017](#). Així mateix, els elements més descriptius de la UB es poden trobar a [La Universitat de Barcelona en xifres](#) i a la [Memòria 2016-2017 de la Universitat](#).

Extracte de les cartes del rector i del president del Consell Social

Continuant amb els principis, que són els que informen la política universitària, vull destacar el valor social de la universitat. Considero que hem de tenir la complicitat de la societat. Aquesta memòria és una peça important, però creiem que, a més, hem de difondre la nostra activitat a la societat per altres mitjans. Segurament no fem prou per traslladar l'impacte de la docència i la recerca de la Universitat sobre la qualitat de vida i el progrés econòmic i social. Forma part del nostre Pla d'objectius per al 2018 anar corregint aquesta situació i millorar aquesta complicitat. Per aquesta raó, a principis de 2018 hem creat el Vicerectorat de Comunicació. En la mateixa direcció, hem proposat (i el Consell de Govern ha aprovat) el nou Reglament de transparència, que reforçarà la cultura de transparència que ha de governar qualsevol institució pública.

JOAN ELIAS I GARCIA

Les universitats generen múltiples impactes sobre la societat, la cultura i l'economia del nostre país. La seva activitat com a institució i el conjunt de persones que la conformen tenen un impacte directe a curt termini. Però és sobretot la generació i la transmissió de coneixements de la universitat en el desenvolupament de les seves tres missions bàsiques (docència, recerca i transferència d'aquest coneixement) el que té un impacte profund en el nostre model socioeconòmic.

JOAN COROMINAS GUERÍN

Recull de polítiques i iniciatives vinculades al medi ambient

3.1 REDUCCIÓ DEL CONSUM ENERGÈTIC I DE LES EMISSIONS DE GASOS D'EFFECTE HIVERNACLE

REDUCCIÓ DEL CONSUM ENERGÈTIC					
	RESULTATS				
	2010	2013	2014	2015	2016
Electricitat (GJ)	183.642	-20.490	-27.454	-31.109	-36.235
Gas natural (GJ)	70.338	-17.804	-22.018	-24.511	-27.101

Font: OSSMA

A partir de l'any 2010, la UB inicia el control del consum energètic i es produeix un canvi de tendència. Els valors de reducció que es proporcionen sempre fan referència a aquell any i inclouen tant l'estalvi derivat d'iniciatives d'eficiència com l'associat a canvis d'hàbits i a reducció de la població universitària.

REDUCCIÓ DE LES EMISSIONS DE GASOS D'EFFECTE HIVERNACLE					
	RESULTATS				
	DADES 2007	2013	2014	2015	2016
Abast 2:* electricitat (tones CO ₂)	16.898,5	-5.669,0	-5.314,5	-55,8	-4.287,0
Abast 2: gas natural (tones CO ₂)	3.768,8	-616,8	-883,0	-1.031,9	-1.210,6

* Explicació del significat d'abast 2 a l'indicador 305-2 dels estàndards ambientals de la GRI.

Font: OSSMA

L'any base d'aquesta taula és el 2007, any a partir del qual els factors d'emissió associats a la generació d'energia comencen a disminuir. Aquest factor d'emissió¹ té fins i tot més importància que l'estalvi de consum energètic derivat d'iniciatives d'eficiència, canvi d'hàbits o reducció de la població universitària. Els valors que es proporcionen a la taula sempre es refereixen a les reduccions respecte a l'any 2007.

3.2 CAPTACIÓ TOTAL D'AIGUA PER FONTS I CONSUM DE PAPER

CAPTACIÓ TOTAL D'AIGUA PER FONTS						
	RESULTATS				OBJECTIU MARCAT	OBJECTIU FUTUR
	2013	2014	2015	2016	2016	2017
Xarxa de subministrament (m³)	307.059	228.338	212.863	191.862	Reduir un 1,5% el consum	Reduir un 0,5% el consum

Font: OSSMA

La tendència de consum és decreixent. A més, s'ha superat àmpliament la reducció de l'1,5% prevista per al 2016.

CONSUM DE PAPER (EN KG)				
	RESULTATS			
	2013	2014	2015	2016
Màquines d'autoservei	16.116	13.946	9.181	8.183
Serveis de reprografia	29.708	50.320	49.075	48.141
Compres	103.229	98.250	97.305	93.500
Total	149.054	162.516	155.561	149.824

Font: OSSMA

La taula mostra la quantitat de paper consumit anualment (en quilograms). La tendència dels darrers anys és decreixent. Les dades dels serveis de reprografia mostren un increment molt important del 2013 al 2014, perquè es van afegir a l'indicador concessionaris d'aquest servei que inicialment no facilitaven informació. Això també va afectar el valor total de l'indicador.

1. Els factors d'emissió associats a l'energia els publica l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic.

3.3 PROJECTES DE RECERCA AMB CONTINGUTS RELACIONATS AMB EL MEDI AMBIENT I LA SOSTENIBILITAT

PROJECTES DE RECERCA AMB CONTINGUTS RELACIONATS AMB EL MEDI AMBIENT I LA SOSTENIBILITAT				
	RESULTATS			
	2013	2014	2015	2016
Convocatòries competitives	25,6%	14,9%	12,2%	8,1%
Contractes	13,0%	17,7%	19,5%	15,8%
Total	16,8%	15,8%	16,8%	12,2%

Font: OSSMA

Els percentatges de la taula mostren la proporció de projectes de recerca amb continguts relacionats amb la sostenibilitat sobre el total de projectes de recerca concedits anualment. La recerca en temes de sostenibilitat presenta cicles variables tant en nombres absoluts de projectes duts a terme com en la proporció relativa al total d'accions de recerca, de manera que no es pot establir una tendència global clara. Tot i això, del 2015 al 2016 hi ha un retrocés clar.

Per obtenir l'indicador, s'analitzen els projectes de convocatòries competitives incorporats al [GREC](#) pels investigadors i els contractes amb empreses privades i organismes públics que es gestionen des de l'FBG. Amb el títol del projecte s'identifiquen els que tenen relació amb temes de sostenibilitat, i es classifiquen per grup de recerca, departament i àmbit temàtic (biodiversitat, processos industrials, aigües, contaminació, residus, societat, economia i medi ambient, sòls, atmosfera i clima, impacte ambiental, territori i paisatge, paleoambients, riscos naturals, radioactivitat, productes naturals, incendis forestals i erosió, energia).

Recull de polítiques i iniciatives orientades a la comunitat universitària i al conjunt de la societat

4.1 BEQUES I AJUTS

Les beques i ajuts a què poden accedir els estudiants de la UB són:

- [per a estudis de grau](#)
- [per a estudis de màster universitari](#)
- [per a estudis de màster o postgrau propis](#)
- [per a estudis de doctorat](#)

Durant el curs 2016-2017, s'han gestionat i tramitat **20.466** sol·licituds de **beques de règim general i de mobilitat** per a ensenyaments de grau, cicle i màster universitari, de les quals se n'han concedit **11.861**, per un import de **28.684.816** euros.

Pel que fa a l'evolució d'aquestes beques en els últims cursos, les dades són les següents:

BEQUES DE CICLES, GRAUS I MÀSTERS UNIVERSITARIS DE CONVOCATÒRIA GENERAL I DE MOBILITAT	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Sol·licituds	18.931	19.487	20.623	20.466
Beques concedides	11.544	12.101	12.346	11.861
Sol·licituds concedides	60,98%	62,10%	59,87%	57,95%
Concessions sobre el total d'estudiants (cicles, graus i màsters)	23,03%	24,55%	25,26%	22,73%

Font: Vicerektorat d'Estudiants i Política Lingüística

Així mateix, s'han gestionat **12.926** sol·licituds de la **beca Equitat**, que redueix el preu de la matrícula en diferents proporcions —que van del **50%** al **10%** segons els sis trams previstos—, i se n'han concedit **9.807**.

A més de les beques habituals del Ministeri (general i de mobilitat) i de la Generalitat (Equitat), cal destacar el programa **bkUB**, propi de la UB, l'objectiu del qual és facilitar tot un seguit de mesures per impedir que les dificultats econòmiques siguin un obstacle per estudiar a la Universitat. En el marc d'aquest programa, s'han aconseguit a les facilitats de pagament més de tretze mil alumnes de grau i s'han obert quatre convocatòries:

- la de nou accés, amb 5 sol·licituds i 1 concessió, per a casos que la beca general no ha cobert;
- la d'assignatures repetides, amb 274 sol·licituds i 232 concessions;
- la de situacions sobrevingudes, amb 143 sol·licituds i 66 concessions, per atendre casos extraordinaris, i
- els ajuts a terceres llengües, amb 366 sol·licituds i 288 concessions.

4.2 POLÍTIQUES PER ATENDRE LES NECESSITATS DEL PERSONAL D'ADMINISTRACIÓ I SERVEIS

La Universitat implementa mesures (de seguiment voluntari) per ajudar el PAS a conciliar la vida personal, familiar i laboral, i per ajudar a treure el màxim profit del temps a la feina.

Projecte de conciliació de la vida personal, familiar i laboral

La Universitat ha continuat oferint al PAS una bossa de **56** hores anuals per facilitar-li la conciliació de la vida personal, familiar i laboral. L'any 2017, el conjunt de la plantilla ha demanat un total de **86.292** hores, dada lleugerament inferior a la del 2016 (**90.951** hores). El **67,21%** d'aquestes hores s'han sol·licitat per atendre deures i gestions personals; el **15,97%**, per tenir cura dels fills, el **5,21%**, per tenir cura dels pares, i l'**11,61%** per tenir cura d'altres familiars.

Aquest projecte té una comissió de seguiment formada per membres de la Gerència i de Recursos Humans, i per membres dels sindicats CCOO i UGT. Es reuneix com a mínim un cop l'any per valorar les activitats programades i fer propostes formatives.

Tant aquest projecte com el de formació i pràctica de la gestió del temps donen compliment als acords de les negociacions del calendari laboral signats el 19 de febrer de 2013.

Projecte de formació i pràctica de la gestió del temps

A partir dels acords esmentats, els treballadors del PAS que voluntàriament s'inscriuen al projecte disposen de 15 minuts diaris, dins de l'horari laboral, per organitzar les seves tasques de la manera més eficaç possible. Per disposar d'aquests 15 minuts, durant el 2017 han hagut de fer un curs formatiu en línia de RS i la seva aplicació a la UB, i d'emplenar una enquesta de valoració. El curs ha tingut una durada aproximada de **6** hores i s'ha dut a terme del 20 de març al 31 de juliol de 2017 (prorrogat fins al 18 de setembre). L'han fet **1.823** persones (l'any 2016 ha-

vien estat 1.851), que representen el **77,77%** del total dels inscrits al curs. Del total de PAS que ha finalitzat el curs, el **67,55%** eren dones.

Els resultats de l'enquesta de valoració són els següents:

- El **80,45%** se sent entre força i totalment satisfet amb el curs.
- El **75,41%** el recomanaria molt o totalment als companys.

Pla de gestió de l'experiència

És un projecte engegat el 2015. S'adreça al PAS funcionari que té seixanta anys o més i que voluntàriament vol adherir-s'hi. El 2017 hi han participat **76** persones (l'any 2016, **52**), a les quals s'ha ofert la possibilitat de participar en una sèrie d'activitats pensades per a persones que s'apropen al final de la seva carrera professional:

- **14** han format part de la subcomissió per determinar el procediment d'acreditació de la participació activa en projectes de RS.
- **8** han format part de la subcomissió per desenvolupar activitats extralaborals per al PAS.
- **47** han fet el curs pràctic Coaching per als canvis vitals (jubilació).
- **7** han dedicat les hores a participar activament en projectes de RS.

Els participants disposen d'un màxim de **100** hores semestrals de dedicació a alguna de les activitats programades.

A partir dels acords a què es va arribar l'any 2015, es va constituir una comissió paritària encarregada de definir i fer el seguiment de les línies concretes d'actuació del projecte. Després del primer any de funcionament, aquesta comissió s'ha estructurat en la Comissió General de Seguiment i en dues subcomissions que es reuneixen almenys dues vegades l'any per avaluar el Pla.

Convocatòria d'ajuts a persones amb menors amb diversitat funcional a càrrec

Aquest programa s'ha descrit al capítol sobre la [Fundació Solidaritat UB](#).

4.3 ÒRGANS CREATS PER GESTIONAR CONFLICTES I DESAVINENCES ENTRE GRUPS D'INTERÈS DE LA UNIVERSITAT

Sindicatura de Greuges de la UB

La Sindicatura de Greuges vetlla pels drets i les llibertats de l'alumnat, el PDI i el PAS davant les actuacions dels diferents òrgans i serveis universitaris. També exerceix una activitat informativa permanent sobre el funcionament de la UB.

[+ informació](#)

Consultes rebudes

Una part de l'actuació de la Sindicatura consisteix a atendre, de manera preliminar, les persones que s'hi adrecen sense haver formalitzat una queixa per escrit. En aquest sentit, durant el curs 2016-2017 s'han atès per telèfon **223** assumptes (**136** eren d'estudiants) i s'han rebut **23** visites de persones que volien exposar dubtes o problemàtiques.

D'aquest total de consultes preliminars, **94** han esdevingut posteriorment queixes formals que la Sindicatura ha tractat.

Casos atesos

Al quadre següent es mostra l'evolució del nombre de casos tractats els darrers quatre anys. Es diferencia en funció del gènere de la persona que presenta la queixa o petició i del col·lectiu al qual pertany.

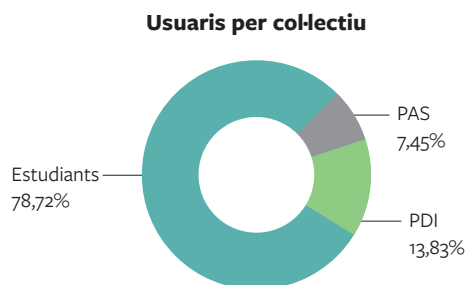
CASOS ATESOS	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Total	128*	92	112	94**
Casos tancats	87,6%	95,9%	90,3%	96,8%
PDI	9	10	7	13
PAS	5	7	4	7
Estudiants	103	68	95	74
Altres	11	7	6	–
Dones	66	39	75	59
Homes	57	53	37	31

* La suma d'homes i dones és 123 (no 128) perquè un dels casos ha estat anònim i un altre ha estat col·lectiu (hi havia cinc homes i dones).

** La suma d'homes i dones és 90 (no 94) perquè un dels casos ha estat anònim i un altre ha estat col·lectiu (hi havia tres homes i dones).

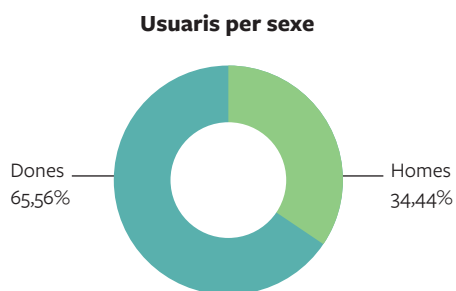
Font: Sindicatura de Greuges

Tal com s'observa a la taula, en total s'han tractat **94** casos.

Font: Sindicatura de Greuges

Igual que la resta d'anys, el col·lectiu que ha acudit més a la Sindicatura ha estat, de manera molt majoritària (**78,72%**), el dels estudiants.

Font: Sindicatura de Greuges

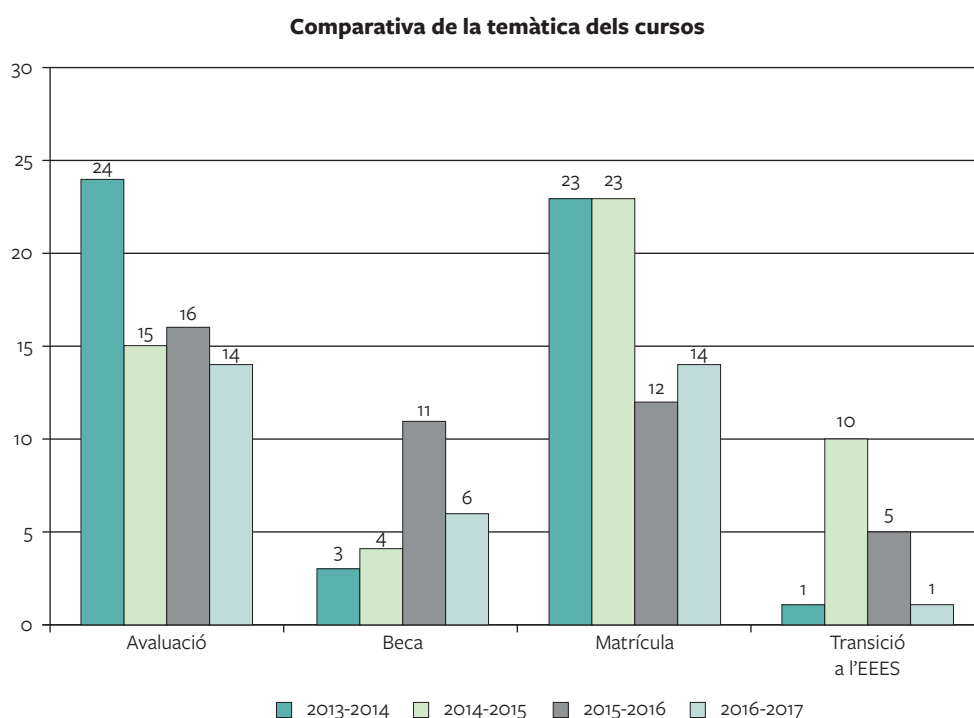
Pel que fa al sexe, el percentatge de dones (**65,56%**) que contacta amb la Sindicatura és superior al d'homes (**34,44%**).

Tipologia del conflicte

La temàtica dels casos tractats ha estat molt variada. Tot i això, predominen les qüestions relacionades amb:

- avaluació (**14 casos**)
- matrícula (**14 casos**)
- beques (**6 casos**)
- retard en la possibilitat d'obtenir el resguard del títol en un centre adscrit (**6 casos**)

El gràfic següent mostra l'evolució, durant els darrers quatre anys, del nombre de casos atesos relacionats amb quatre aspectes diferents:

Font: Sindicatura de Greuges

Del total de **94** casos tractats, la Sindicatura n'ha derivat **38**, ja que prèviament la persona implicada no s'havia dirigit formalment a l'autoritat competent (abans d'acudir a la Sindicatura, cal esgotar les vies formalment establertes). En aquests casos, la Sindicatura ha indicat a la persona afectada on i com havia de presentar la sol·licitud als responsables corresponents, i ha fet un seguiment del cas. En **26** dels casos atesos, la Sindicatura s'ha pronunciat en sentit favorable a la sol·licitud del demandant.

Més informació sobre l'activitat de la Sindicatura de Greuges durant el curs 2016-2017 a http://www.ub.edu/comint/og/sindic/docs/memoria_2016-17.pdf.

Gabinet d'Atenció i Mediació

El Gabinet d'Atenció i Mediació és un espai obert que acull i escolta totes les persones que formen part de la comunitat universitària que necessiten expressar les seves inquietuds i els seus problemes. És una eina idònia per resoldre els conflictes interpersonals que sorgeixen a la Universitat, i tots els serveis que ofereix estan fonamentats en el principi de confidencialitat, que protegeix l'anonimat i la intimitat.

[+ informació](#)

Casos atesos

CASOS ATESOS*	2014	2015	2016	2017
Total de casos	22	20	19	21
Casos tancats**	90,91%	94,12%	94,74%	90,48%
Total de persones ateses	56	44	36	40
PDI	13	3	5	2
PAS	40	38	24	30
Estudiants***	3	3	7	8
Dones	38	33	21	28
Homes	18	11	15	12
PDI dones	5	2	0	0
PAS dones	31	28	16	19
Estudiants dones	2	3	5	6
Estudiants homes	1	–	2	2
PDI homes	8	1	5	2
PAS homes	9	10	8	11

* En els casos atesos de cada any també es comptabilitzen els casos de l'any anterior que no s'havien resolt.

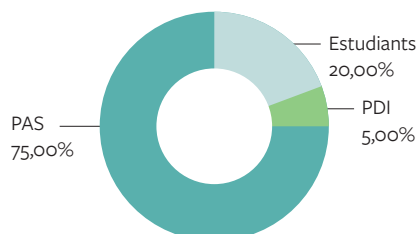
** Per calcular el percentatge de casos tancats, durant el 2014 i el 2015 no es van tenir en compte els casos dels estudiants que es van derivar al Vicerectorat d'Estudiants i Política Lingüística. A partir del 2016, el Gabinet va començar a tractar també els casos dels estudiants.

*** Els anys 2014 i 2015 aquests casos sempre es derivaven al Vicerectorat d'Estudiants i Política Lingüística, però a partir de l'any 2016 el Gabinet va començar a oferir els seus serveis també als estudiants.

Font: Gabinet d'Atenció i Mediació

Dels **21** casos que el Gabinet ha gestionat l'any 2017, n'ha tancat **19**. Aquests casos han implicat un total de **40** persones de la comunitat universitària. A continuació se'n mostra l'origen.

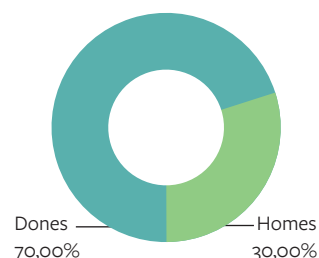
Usuaris per col·lectiu

Font: Gabinet d'Atenció i Mediació

Tal com mostra el gràfic, el col·lectiu que més ha demanat els serveis del Gabinet ha estat el PAS (**75%**). Els estudiants, per la seva banda, ja representen el **20%** del total d'usuaris, xifra remarcable si es té en compte que tot just és el segon any que el Gabinet també treballa amb aquest col·lectiu.

Usuaris per sexe

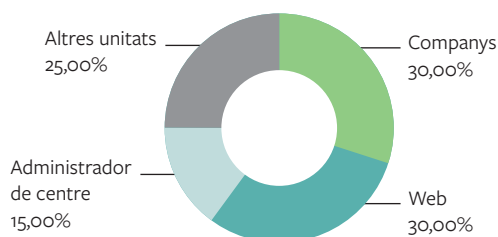
Font: Gabinet d'Atenció i Mediació

Respecte a l'any 2016, el percentatge de dones usuàries del Gabinet d'Atenció i Mediació ha augmentat notablement: han passat de representar el 58,30% del total de persones ateses a ser el **70%**.

Vies d'accés

Al gràfic següent es recullen les vies d'accés dels casos que ha tractat el Gabinet.

Vies d'accés

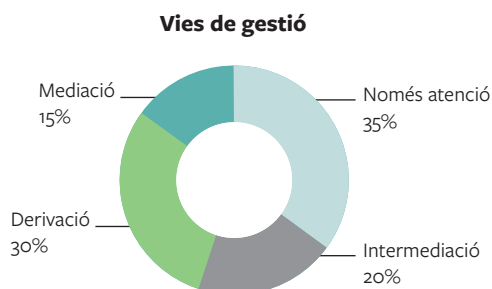
Font: Gabinet d'Atenció i Mediació

L'any 2017 les vies d'accés més comunes han estat el boca-orella entre companys i l'accés directe a partir del web (en tots dos casos, el **30%**). Per reforçar el paper dels administradors de centre com a via d'accés al Gabinet, durant l'any 2018 es duran a terme unes jornades.

Vies de gestió

- [Atenció](#)
- [Mediació](#)
- [Intermediació](#)
- [Derivació](#)

A continuació s'estudien les vies de gestió que el Gabinet ha emprat en els **21** casos que ha tractat al llarg del 2017.

Font: Gabinet d'Atenció i Mediació

Tal com s'observa, l'atenció és suficient per resoldre el 35% dels casos. En un 15% dels casos s'ha arribat a la mediació, l'última etapa.

4.4 UNIVERSITAT DE L'EXPERIÈNCIA

[+ informació](#)

Des del curs 2010-2011, la Universitat de l'Experiència posa a disposició de totes les persones de més de cinquanta-cinc anys una oferta de programes universitaris que proporcionen una formació aprofundida. Els programes tenen una durada d'un o dos cursos, i alguns programes ofereixen un curs d'ampliació. La docència la imparteix professorat de la mateixa Universitat. El model de formació és mixt: les assignatures específiques es combinen amb assignatures de grau (optatives per a l'Experiència) dels diferents ensenyaments adscrits al programa formatiu.

La Universitat de l'Experiència fa una important tasca social:

- No demana cap formació prèvia per accedir a la seva oferta de programes universitaris.
- Possibilita la formació universitària i la promoció de la cultura en l'etapa avançada de la vida.
- Facilita la integració de les persones grans en el context sociocultural que representa la Universitat.
- Afavoreix la comunicació intergeneracional a través dels estudis universitaris.
- Ofereix un lloc de trobada i de relació social en què l'alumnat comparteix una experiència cultural nova.

També ofereix una oportunitat al professorat de la UB en règim de dedicació parcial, així com a professors jubilats, que amb la seva participació docent a la Universitat de l'Experiència poden continuar vinculats a projectes de la institució i, d'aquesta manera, mantenir o enfortir la seva relació laboral i docent amb la UB. Durant el curs 2016-2017, la Universitat de l'Experiència ha tingut **315** professors (52% homes i 48% dones).

A continuació es mostra l'oferta formativa de la Universitat de l'Experiència:

PROGRAMES	CURS	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
Biblioteques i Arxius en l'Era Digital	1r							
Educació i Transformació	1r							
Llengües i Literatures	1r							
	2n							
	Ampliació							
Psicologia	1r							
	2n							
	Ampliació							
Filosofia	1r							
	2n							
	Ampliació							
Ciències de la Salut	1r							
	2n							
Història de l'Art	1r							
	2n							
	Ampliació							
Història, Societat i Territori	1r							
	2n							
	Ampliació							
Alimentació i Gastronomia	1r							
	2n							
Astronomia i Meteorologia	1r							
	Ampliació							
Biologia: Home i Biodiversitat	1r							
	2n							
Filosofia (Badalona)	1r							
	2n							
Història de l'Art (Badalona)	1r							
	2n							
Belles Arts	1r							

Font: Universitat de l'Experiència

Com mostra la taula, el curs 2016-2017 s'han ofert **12** programes i un total de **29** cursos, ja que en el marc d'algun d'aquests programes s'han impartit diversos cursos d'aprofundiment. La taula següent mostra l'evolució del nombre de programes i cursos:

EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE PROGRAMES I CURSOS*				
	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Programes	9	11	10	12
Cursos	17	23	25	29

* Hi ha alguna diferència molt petita amb les xifres reportades en memòries de RS anteriors, ja que algun curs no es va acabar fent perquè el nombre d'inscrits era insuficient.

Font: Universitat de l'Experiència

El curs 2016-2017 la Universitat de l'Experiència ha tingut **1.249** alumnes, dels quals **645** (51,64%) han començat un programa i **604** (48,36%) han fet el segon curs o el d'ampliació. La taula següent mostra l'evolució del nombre d'alumnes:

EVOLUCIÓ DEL NOMBRE D'ALUMNES				
	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017
	731	928	1.114	1.249

Font: Universitat de l'Experiència

Activitats complementàries

La Universitat de l'Experiència organitza activitats complementàries als programes d'estudi, obertes al públic en general. Durant el curs 2016-2017 han estat:

- Activitat física
- Anglès
- Coral
- Francès
- Llenguatge musical
- Moviment
- Teatre
- Txikung (curs d'iniciació i avançat)

4.5 FUNDACIÓ SOLIDARITAT

La Fundació Solidaritat UB desenvolupa projectes tant de cooperació al desenvolupament com d'intervenció social.

[+ informació](#)

Projectes de cooperació al desenvolupament duts a terme o en què s'ha participat

- [Suport al Pla comunal d'Oujda \(Marroc\) per al bon govern i la gestió sostenible de l'aigua](#)

L'objectiu és contribuir al bon govern i la gestió sostenible dels recursos hídrics de la regió oriental del Marroc per millorar la qualitat de vida de la ciutadania.

Període d'execució: 2015-2017

- **Contribució a la gestió durable dels recursos hídrics de Saint-Louis (Senegal)**

L'objectiu principal és aportar coneixements sobre gestió integral de recursos hídrics. Així doncs, s'imparteixen cursos de formació i s'organitzen jornades adreçades als serveis tècnics de diverses administracions de la regió de Saint-Louis: treballadors de la Universitat Gaston Berger (UGB) i de l'Ajuntament de Saint-Louis, i agrupacions de desenvolupament regional. Una de les intervencions més importants és la construcció d'una planta depuradora pilot per tractar una part de les aigües residuals del campus de la UGB. Aquesta intervenció inclou l'experimentació amb tècniques de sanejament de baix cost i respectuoses amb el medi, així com la formació, l'assessorament i el seguiment del personal local que s'ha d'encarregar del funcionament de la planta.

Període d'execució: 2016-2018

- **Curs de tecnologies naturals per a la gestió sostenible de les aigües residuals en àrees rurals i periurbanes (Senegal)**

És un curs de formació en què participen 40 persones. L'imparteixen professors de la UGB i d'altres universitats del Senegal, i experts de la UB que s'hi desplacen.

Període d'execució: 2017-2018

Projectes destacats d'intervenció social duts a terme o en què s'ha participat

Els projectes que es van descriure en memòries d'altres anys i que no han patit canvis contenen un enllaç que permet llegir-ne la descripció.

- **Programa Paula d'educació per a la pau**

En col·laboració amb l'ICE, la Fundació Solidaritat UB desenvolupa el Portal Paula, adreçat a promoure la **integració curricular de l'educació en drets humans i ciutadania global, mitjançant el suport a mestres i professors** de les diferents etapes educatives. Al Portal [Paula](#), el professorat pot trobar tota mena de recursos per educar en drets humans, desenvolupament sostenible i ciutadania global. A més, el projecte integra altres iniciatives adreçades a posar en relleu el potencial del currículum reglat per a l'educació per a la pau, com ara el Premi de Recerca per a la Pau de la UB per a treballs de batxillerat, activitats de formació permanent del professorat o una xarxa educativa anomenada Recerca per la Ciutadania Global, de suport a la recerca de batxillerat.

Alguns dels resultats destacats del programa Paula durant el curs 2016-2017 són:

- 21 instituts de secundària han programat activitats de suport a la recerca de batxillerat basades en el programa Paula.
- S'han fet 46 tallers de recerca pels drets humans i el desenvolupament sostenible global, en els quals han participat més d'un miler d'estudiants de batxillerat.
- 216 estudiants de batxillerat de 15 instituts han participat en trobades d'assessorament del seu treball de recerca.
- 28 estudiants de 26 instituts han participat en un grup de recerca de batxillerat sobre el conflicte de Síria i la crisi dels refugiats.
- 96 docents de secundària han participat en activitats de formació permanent del professorat certificades per l'ICE.

- S’han fet 4 exposicions, 6 vídeos i 6 infografies editades sobre recerca formativa per a la ciutadania global.
- S’ha fet 1 mapamundi interactiu editat entorn de l’Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible.
- S’han fet 5 exposicions itinerants diferents en 18 instituts públics.
- 71 treballs de batxillerat han participat en el XII Premi de Recerca per a la Pau; 81 estudiants de batxillerat de 53 centres educatius han participat en l’elaboració d’aquests treballs.
- 13 estudiants estan fent el màster o el postgrau d’Educació, Globalització i Transformació Social.

Període d’execució: 2005-2017

- **Recerca per a la pau: programa de suport a la recerca de batxillerat**

Període d’execució: 2017

- **Investigació per a la ciutadania global**

Període d’execució: 2015-2017

- **Interdependents, corresponsables**

Període d’execució: 2016-2018

- **Defensar a qui defensa: suport als defensors dels drets humans per incidir en les polítiques de seguretat humana a Catalunya**

Període d’execució: 2015-2017

- **Observatori de Conflictes i Drets Humans**

Període d’execució: 2017

- **Programa UB de suport a les persones refugiades i provinents de zones en conflicte**

Període d’execució: 2015-2018

- **Projecte Mare Nostrum**

Període d’execució: 2016-2017

- **Projecte europeu inHERE per facilitar l’accés a l’educació superior de les persones refugiades**

Període d’execució: 2016-2018

- **Programa Erasmus+ d’internacionalització de l’educació**

L’objectiu del projecte Our memories and I, finançat pel programa europeu Erasmus+, és fomentar l’art i l’expressió artística d’alumnes d’educació secundària com a metodologia pedagògica innovadora per a l’adquisició de coneixements d’història i per la consolidació de la memòria col·lectiva. Aquesta metodologia té l’objectiu de desenvolupar noves habilitats i eines de comunicació que permetin anar més enllà de les escoles i els entorns locals dels alumnes. La inclusió social, la promoció de la diversitat i la comprensió mútua són els reptes més importants per a les institucions educatives implicades en aquest projecte en representació de diversos països: Catalunya, França, Itàlia i Alemanya.

Període d’execució: 2017-2019

- **Tardor Solidària a la UB**

Període d'execució: 2017

- **Serveis d'assistència tècnica en l'àmbit de la cooperació, l'educació per la pau i l'acció social en administracions públiques**

Període d'execució: 2017

- **Projecte d'intervenció social al barri de Torre Baró de Barcelona**

El 2017 s'han dut a terme activitats socioeducatives i culturals, com ara la celebració del Dia Internacional de les Dones, amb una xerrada a càrrec de l'escriptora i activista Remei Sipi.

Període d'execució: 2017

- **Convocatòria d'ajuts a persones amb menors a càrrec**

S'atorguen ajuts per al PAS de la UB amb menors amb algun grau de discapacitat al seu càrrec. El 2017 s'han donat una trentena d'ajuts per valor de 47.120 euros.

Període d'execució: 2017

- **Observatori Europeu de Memòries**

L'Observatori Europeu de Memòries és el resultat d'un projecte iniciat per la Fundació Solidaritat UB l'any 2012 amb el suport i el cofinançament de la Comissió Europea. El projecte inicial ha evolucionat amb les aportacions rebudes de socis i col·laboradors, i s'ha consolidat com un instrument per a l'anàlisi i la reflexió de les polítiques de memòria que es desenvolupen a Europa i en altres continents. Avui té 41 socis de 16 països.

L'any 2017 s'ha continuat construint la xarxa d'entitats associades a l'Observatori i s'han organitzat diversos seminaris i jornades entorn de les polítiques públiques de memòria o l'ús de l'espai públic en relació amb les polítiques de memòria, en diferents ubicacions de les institucions associades a la xarxa: Barcelona, Navarra, Sarajevo, Sant Sebastià, Grosseto, Londres, Venècia i Lisboa.

Període d'execució: 2013-2017

**Tornar
pàg. 11**

Altres programes

- Trobada socioesportiva entre la UB i els centres penitenciaris Quatre Camins i de Joves.
- Trobada socioesportiva entre alumnat de la UB i persones amb trastorn mental de la Federació Catalana d'Associacions de Familiars i Persones amb Problemes de Salut Mental.
- Participació en comissions de solidaritat de la Xarxa Vives d'Universitats i de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques.
- Campanyes de solidaritat organitzades juntament amb [Voluntariat UB](#) (recollida de joguines, de llibres, d'aliments, demanda de donants, etc.).
- Conveni amb la Fundació Formació i Treball per a la inserció laboral de persones en risc d'exclusió.
- Conveni per acollir persones amb intel·ligència límit de l'Associació Catalana d'Integració i Desenvolupament Humà perquè facin pràctiques laborals a la Fundació Solidaritat UB.

Recursos econòmics invertits en projectes de cooperació i d'acció social

La llista següent inclou tant els recursos provinents de finançament aliè (incloses les aportacions en espècie: cessions d'espais, aportacions de treball voluntari o remunerat i despeses en terreny assumides per socis locals) com els recursos propis invertits en els projectes.

Suport al Pla comunal d'Oujda (Marroc) per al bon govern i la gestió sostenible de l'aigua	37.296,39 €
Contribució a la gestió durable dels recursos hídrics de Saint-Louis (Senegal)	138.832,45 €
Curs de tecnologies naturals per a la gestió sostenible de les aigües residuals en àrees rurals i periurbanes (Senegal)	113.394,00 €
Recerca per a la pau: programa de suport a la recerca de batxillerat	106.000,00 €
Investigació per a la ciutadania global	127.100,00 €
Interdependents, corresponsables	75.000,00 €
Defensar a qui defensa: suport als defensors dels drets humans per incidir en les polítiques de seguretat humana a Catalunya	111.865,00 €
Observatori de Conflictes i Drets Humans	13.980,00 €
Programa UB de suport a les persones refugiades i provinents de zones en conflicte	269.479,45 €
Projecte Mare Nostrum	38.953,50 €
Projecte europeu inHERE per facilitar l'accés a l'educació superior de les persones refugiades	43.120,00 €
Serveis d'assistència tècnica en l'àmbit de la cooperació, l'educació per la pau i l'acció social en administracions públiques	66.011,13 €
Tardor Solidària	5.815,00 €
Projecte d'intervenció social al barri de Torre Baró de Barcelona	32.257,26 €
Convocatòria d'ajuts a persones amb menors a càrrec	47.120,00 €
Observatori Europeu de Memòries	237.466,00 €
Total	1.463.690,18 €

Font: Fundació Solidaritat UB

Difusió de la responsabilitat social i projectes d'ApS a la Universitat

5.1 DIFUSIÓ DE LA RESPONSABILITAT SOCIAL

L'any 2017 ha finalitzat la participació de la UB en el projecte Erasmus+ de RS anomenat UNIBILITY (University Meets Social Responsibility). La UB, representada per l'OCI i la Dra. Isabel Vidal, hi ha participat juntament amb la Universitat de la Ciutat de Dublín (Irlanda), la Universitat de Porto (Portugal), la Universitat Pública de Ptuj (Eslovènia), la Universitat Politècnica de Bucarest (Romania), la Universitat de Viena (Àustria) i la Xarxa Europea de Formació Continuada Universitària (Bèlgica). El projecte ha tingut una durada de dos anys: de l'octubre del 2015 a l'octubre del 2017.

Tornar
pàg. 30

El projecte UNIBILITY es proposa potenciar la RS de les universitats participants mitjançant els objectius específics següents:

- Millorar el compromís entre les institucions d'educació superior i les comunitats locals.
- Desenvolupar estratègies per incrementar la RS de manera activa pel que fa a estudiants i a recerca.
- Desenvolupar projectes d'ApS que tinguin un impacte en el medi ambient.
- Crear material de formació i formar en RS tant els responsables i directius de la gestió de les universitats com els estudiants.
- Crear xarxes d'aprenentatge entre institucions d'educació superior, empreses locals, el sector mediambiental i el sector social.

En el marc d'aquest projecte, s'han creat diversos documents:

- Una introducció teòrica als conceptes de RS i de RSU: [*From Corporate Social Responsibility \(CSR\) to University's Social Responsibility \(USR\)*](#).
- El recull de bones pràctiques [*RSU: Guía de prácticas*](#).

- Un document amb les instruccions per formar en matèria de RS els treballadors d'una universitat: [USR Training Material](#).
- El document final del projecte, anomenat [USR Guidelines](#), en el qual es donen les instruccions bàsiques que hauria de seguir una universitat que volgués implementar la RS.

També s'han desenvolupat diverses activitats, entre les quals destaquen:

- La [formació de 33 treballadors de les diferents universitats que participen en el projecte](#) (maig del 2016, Viena).
- La [formació de 38 estudiants de les universitats que participen en el projecte](#) (juliol del 2016, Barcelona).
- La [conferència final](#), celebrada a la UB, per presentar els resultats del projecte (22 de setembre de 2017, Barcelona).

Més informació al web del projecte: www.postgraduatecenter.at/unibility

També s'ha de dir que el 31 de juliol del 2017 es va publicar [Adaptació i càlcul de la matriu del bé comú a la Universitat de Barcelona](#). Els investigadors de la Universitat (el Dr. David Ceballos, antic cap del Gabinet del Rectorat de la UB, la Sra. Marta Rodríguez, la Dra. Carreras i representats de l'OCI) van adaptar la matriu del bé comú a les particularitats d'una organització universitària per, tot seguit, respondre als diferents indicadors que apareixen a la matriu (ja adaptats a la realitat universitària) amb dades del curs 2015-2016 a la UB. Aquest treball es va [presentar](#) el setembre del 2017 a l'Edifici Històric de la Universitat.

Cal esmentar també dues publicacions. D'una banda, l'article «[Control interno, gestión de riesgos y Responsabilidad Social: el caso de la Universidad de Barcelona](#)», escrit per membres de l'OCI i publicat a la revista uruguiana [Cuadernos de RSO el 2017](#). De l'altra, l'article «La adaptación de la Guía G4 de la Global Reporting Initiative (GRI) al ámbito universitario. El trabajo conjunto y pionero de la UB y UPF», escrit per membres de l'OCI juntament amb personal de l'equip de RS de la UPF en el marc d'unes jornades de presentació de bones pràctiques en RS que van tenir lloc a la Universitat Jaume I de Castelló. L'article s'ha publicat al document [Nuevas perspectivas en la gestión de la Responsabilidad Social en las Universidades](#).

Finalment, cal esmentar el curs sobre RS i la seva aplicació a la UB, en el marc del projecte de formació i pràctica de la gestió del temps, que ha fet pràcticament tot el PAS de la UB durant l'any 2017 i que ja ha quedat àmpliament explicat en altres apartats d'aquesta memòria.

5.2 PROJECTES D'APRENTATGE SERVEI

L'ApS és una proposta docent i de recerca que integra el servei a la comunitat i l'aprenentatge acadèmic en un únic projecte que permet a l'alumnat formar-se mentre treballa sobre necessitats reals de l'entorn, amb l'objectiu de millorar-lo. És, per tant, una metodologia idònia per incorporar la RSU als estudis superiors i exercir el compromís cívic de la universitat amb l'entorn.

Els darrers anys, el paper de l'ApS ha crescut com a proposta docent a la UB. Tot seguit es descriuen breument els principals nuclis d'implementació de l'ApS a la Universitat.

Grup d'ApS a la UB

L'equip de treball d'ApS de la UB es reuneix periòdicament des de l'any 2013 amb la finalitat de treballar per difondre i estendre l'ApS a la UB. Té un caràcter totalment interdisciplinari, ja que l'íntegra professorat de diverses facultats i àrees de coneixement: Belles Arts, Biologia, Ciències de la Terra, Educació, Dret, Filologia, Medicina i Ciències de la Salut, Farmàcia i Ciències de l'Alimentació, Economia i Empresa, Geografia i Història, la UFR Escola de Treball Social, i ara també Química (a la darrera versió de la Memòria encara no hi havia implicat professorat d'aquesta facultat).

Els seus quatre objectius prioritaris són:

- Identificar els projectes propers a la idea d'ApS que es duguin a terme a la UB i que, malgrat no haver nascut sota aquesta proposta, comparteixin la seva filosofia i els seus components principals.
- Donar a conèixer i promoure els projectes d'ApS com a propostes que poden atendre de manera integradora les tres missions de la Universitat (docència, recerca i transferència de coneixement) i, a més, fer-ho des d'una perspectiva alineada amb la RSU.
- Desenvolupar projectes d'ApS compartits que permetin treballar de manera transversal i entre facultats.
- Treballar pel reconeixement institucional de les experiències d'ApS i vetllar per la seva qualitat.

Durant el curs 2016-2017, les principals accions que ha dut a terme el Grup d'ApS de la UB han estat:

- Constitució de l'equip de treball de l'ICE sobre ApS a la UB, amb el professorat de totes les facultats que ha mostrat interès a formar-ne part.
- Treball mensual del grup de coordinació de l'ApS, integrat pels diferents coordinadors dels grups d'ApS de cada facultat.
- Incorporació de professorat de la Facultat de Química al Grup d'ApS de la UB.
- Continuïtat i ampliació del projecte transversal titulat [«Compartir idees. La universitat va a l'institut»](#).
- Organització, en col·laboració amb l'ICE, de la IV Jornada d'ApS a la UB, titulada [«Saps que les pràctiques curriculars i el treball de fi de grau poden ser aprenentatge servei?»](#).
- Organització del taller «Com introduir l'ApS al TFG i a les pràctiques», en col·laboració amb l'ICE.
- Presentació de la tasca duta a terme com a grup en diversos congressos acadèmics de caràcter nacional i internacional: Jornades Internacionals Art+Social+Tèxtil (ponència invitada), 9a Trobada de Professorat de Ciències de la Salut (pòster), 6a Jornada d'Intercanvi d'Experiències d'Aprenentatge Servei de la Fundació Jaume Bofill (pòster) i Infarma Barcelona (pòster). A més, diversos membres del Grup d'ApS han exposat la tasca relativa al seu àmbit d'aplicació en diferents jornades, congressos i seminaris especialitzats.
- Participació a les xarxes sobre ApS: Xarxa d'ApS a les Universitats Catalanes, Xarxa Espanyola d'Aprenentatge Servei Universitari i Xarxa Iberoamericana d'Aprenentatge Servei.

Es pot seguir el detall del projecte i del treball del Grup d'ApS a través de Twitter (@grupApSUB) o del seu [web](#).

Projecte d'ApS Clínica Jurídica dret al Dret

Dret al Dret, vigent des del 2006, vol millorar la formació dels estudiants i afavorir que les persones i els col·lectius amb més dificultats puguin exercir els seus drets. És un projecte que comparteixen la UB, diverses organitzacions socials i algunes entitats públiques i professionals. Desenvolupa diverses activitats, com ara pràctiques, preparació d'informes i tallers, assessorament jurídic, publicació de textos, organització de jornades o elaboració de treballs de recerca.

[+ informació](#)

La feina s'articula i es desenvolupa mitjançant diverses clíniques jurídiques temàtiques. El curs 2016-2017 han estat:

- Clínica de Lluita contra la Impunitat
- Clínica Jurídica d'Estrangeria
- Clínica Jurídica de Diversitat Funcional
- Clínica Jurídica de Dones
- Clínica Jurídica de Dret Immobiliari i Mediació Residencial
- Clínica Jurídica de Drets Civils
- Clínica Jurídica de Drets de les Persones, Sindicatures Locals i Bona Administració
- Clínica Jurídica de Drets dels Consumidors
- Clínica Jurídica de Drets Humans
- Clínica Jurídica de Drets Socials
- Clínica Jurídica de Gènere i Dret Antidiscriminatori
- Clínica Jurídica de Medi Ambient
- Clínica Jurídica de Pràctica Administrativa d'Estrangeria i Refugi
- Clínica Jurídica General
- Clínica Jurídica Penitenciària
- Clínica Jurídica per a la Protecció de la Infància i l'Adolescència

Durant el curs, s'han mantingut les places de pràctiques i els programes de TFG i TFM. Així mateix, s'han desenvolupat activitats, com ara:

- Coorganització d'un curs amb la Universitat d'Alcalá sobre els drets de les persones amb VIH.
- Continuació del cas Uniland davant del Comitè de Compliment del Conveni d'Aarhus de les Nacions Unides.
- Organització del XI Seminari d'Anàlisi Feminista del Dret.
- Impuls de l'Observatori de la Pràctica Administrativa de Dret d'Immigració.

- Col·laboració en l'organització del seminari internacional «Access to justice on environmental matters from an International, European and Spanish perspective».

Es poden consultar les [publicacions](#) i els [TFG](#) elaborats en el marc de Dret al Dret.

Es pot seguir l'activitat de Dret al Dret mitjançant els seus comptes de [Twitter](#) i de [Facebook](#).

Projecte d'ApS de la Facultat d'Educació

La Facultat d'Educació ha continuat la tasca d'incorporar l'ApS als seus ensenyaments, amb la voluntat d'institucionalitzar-lo i consolidar un mínim d'infraestructura sostenible que en permeti la implantació. Durant el curs s'ha treballat per vincular les competències que es desenvolupen als graus de la Facultat amb els aprenentatges fets en els diferents projectes d'ApS.

Tot seguit es detallen els diferents models d'ApS presents a la Facultat.

ApS a primer curs

L'alumnat que acaba d'iniciar qualsevol dels graus de la Facultat té la possibilitat de viure una primera experiència formativa i d'implicació cívica lligada als estudis, valorada i reconeguda amb crèdits ECTS.

PROJECTE	SÍNTESI	ENTITAT COL·LABORADORA	PARTICIPANTS
Amics i amigues de la lectura	Ajuda alumnes de primària i de secundària perquè millorin la competència lectora i gaudeixin llegint.	Consorci d'Educació de Barcelona	21
Educar somriures	Ofereix reforç escolar a menors que resideixen en centres d'acollida o residencials a Catalunya.	Fundació Soñar Despierto	8

Font: Oficina d'ApS de la Facultat d'Educació

ApS de segon a quart curs

Els alumnes de segon a quart dels graus de la Facultat disposen d'un ventall de propostes, valorades i reconegudes amb crèdits ECTS, entre les quals poden triar segons els seus interessos o necessitats formatives.

PROJECTE	SÍNTESI	ENTITAT COL·LABORADORA	PARTICIPANTS
Educació física i intervenció socioeducativa	S'organitzen sessions de joc motor i de relació en centres penitenciaris i de salut mental.	Direcció General de Règim Penitenciari i Recursos de la Generalitat de Catalunya Federació Catalana d'Associacions de Famílies i Persones amb Problemes de Salut Mental	57
Projecte Rossinyol	S'acompanya setmanalment un infant perquè conegui diferents espais de la ciutat, llocs d'oci i de diversió, i àmbits de producció cultural.	Fundació Servei Solidari	3

PROJECTE	SÍNTESI	ENTITAT COL·LABORADORA	PARTICIPANTS
Reforç escolar en un context multicultural	Se supervisa un grup de quatre o cinc infants de primària dins el projecte «Som-hi», de reforç escolar, un dia a la setmana.	Fundació Migra Studium	4
Suport a l'aprenentatge en un context de treball per projectes	S'ofereix un suport extraordinari a l'aula per a l'atenció de l'alumnat amb necessitats educatives especials, desestructuració familiar o situació de risc social, en un context de canvi profund de la metodologia educativa a l'escola.	Escola Cor de Maria-Sabastida	1
Els somriures dels casals	L'alumnat entra a formar part de l'equip de l'Associació. El servei és doble: d'una banda, complementa les accions que duu a terme l'Associació participant en totes les fases del projecte (des de la confecció del diagnòstic professional fins al disseny del projecte d'intervenció), i, de l'altra, s'implementa al territori, a les escoles rurals del sud-est del Marroc, al desert del Sàhara.	Associació Katxima pel Desenvolupament Comunitari	10
Classes amb persones immigrades	Es preparen i s'imparteixen classes relacionades amb l'aprenentatge de la llengua, les tecnologies digitals o l'alfabetització a joves i adults immigrants, i se'ls acompanya en els processos personals i professionals.	Espai d'Inclusió i Formació Casc Antic	4
Per una escola inclusiva	Es dona suport al mestre i als alumnes amb necessitats educatives especials.	Centre d'Educació Especial La Ginesta	7
Estimulació cognitiva i intervenció socioeducativa	S'organitzen dinàmiques grupals, d'expressió, comunicació i sociomotrius amb persones internes als mòduls de psiquiatria o de geriatria del Centre Penitenciari d'Homes de Barcelona ("la Model").	Associació per la Participació, Acció i Moviment Social	8
Reforç educatiu al casal Al Vent!	Es fan tasques d'acompanyament en un espai de socialització i aprenentatge que dona importància a fer deures, estudiar i reforçar les matèries instrumentals, tot prioritant l'atenció d'hàbits, rutines i treball grupal.	Fundació La Vinya	1
Centre Obert i d'Espai Bocins	Es fan tasques d'acompanyament que combinen lleure, esports, tallers, reforç educatiu i moltes altres activitats transversals per al treball del grup i d'habilitats diverses, amb la pretensió d'implicar les famílies dels infants i joves en la vida diària del Centre.	Fundació La Vinya	3
Programa de lluita contra la pobresa infantil	Ofereix oportunitats a infants en situació d'exclusió a través de l'educació, eina que permet trencar el cercle de transmissió de la pobresa intergeneracional.	Save the Children	2
Acompanyament escolar al centre obert	Forma part dels programes socioeducatius del Centre Obert Muntanyès. És una línia de treball amb què es reforça el procés d'aprenentatge escolar i s'afavoreix la integració a l'escola ordinària, prevenint l'absentisme i el fracàs escolar. S'ofereix suport als infants i joves en les feines diàries tot treballant hàbits d'estudi, ordre i organització de les tasques escolars.	Fundació Pare Manel	3
Suport al reagrupament familiar i interculturalitat	Pretén afavorir la inclusió dels adolescents nouvinguts durant el procés d'acollida i promoure la convivència intercultural mitjançant activitats formatives, de coneixement de l'entorn i de participació social.	Enxarxa	1
Baskin al Campus Mundet	Anima els estudiants de la Facultat d'Educació a participar en un equip de <i>baskin</i> amb estudiants universitaris que tinguin o no alguna discapacitat i altres joves, especialment persones amb discapacitat intel·lectual. També ofereix la possibilitat de participar en un intercanvi internacional amb els estudiants d'altres universitats participants en el projecte.	Baskin Mundet	7

Font: Oficina d'ApS de la Facultat d'Educació

ApS a les assignatures

Professorat de diferents assignatures dels graus i màsters de la Facultat ha incorporat l'ApS com un element de la metodologia docent. Es té constància de la presència d'activitats d'ApS en els graus d'Educació Infantil, Educació Primària, Educació Social, Pedagogia i Treball Social, tant en assignatures obligatòries com en assignatures optatives, pràcticum i TFG.

Altres projectes de la Facultat d'Educació

La Facultat d'Educació també implementa dos projectes més que, si bé no poden ubicar-se en l'àmbit de l'ApS, sí que tenen un impacte social considerable. Són el programa Política Social i Accés a la Universitat (PSAU) i l'Oficina de Relacions Universitat Societat (ORUS).

El PSAU, que impulsa l'accés a la universitat dels sectors de la població que tradicionalment se n'han vist exclosos, està en marxa des del curs 2011-2012 i aquests últims cursos ha donat suport a 46 alumnes.

[+ informació PSAU](#)

L'ORUS pretén enllaçar i visibilitzar la transferència de coneixement entre diferents agents i organismes de la societat i la universitat per mitjà de:

- Donar a conèixer les àrees de coneixement i expertesa del professorat de la facultat cap a la societat, per fomentar possibles col·laboracions.
- Atendre les necessitats del professorat a tres nivells: docència, recerca i difusió de l'activitat professional relacionada amb la transferència.
- Gestionar les propostes i demandes (educatives) que provenen de la societat.
- Gestionar les propostes i demandes que provenen de la UB.
- Donar-se a conèixer.

[+ informació ORUS](#)

Projecte d'ApS de la Facultat d'Economia i Empresa

La Facultat d'Economia i Empresa continua apostant pel desenvolupament de tres grans línies d'ApS vinculades als TFG i les pràctiques externes:

- Des del curs 2014-2015 hi ha una línia de TFG anomenada TFG-Projectes Socials amb què els estudiants d'Economia, Sociologia o ADE desenvolupen línies d'estudi proposades per Finançament Ètic i Solidari, una associació de foment de la banca ètica. Aquesta experiència permet conèixer de primera mà el que representen i suposen la banca i les finances ètiques com a alternativa viable al sistema financer tradicional.

[+ informació](#)

- El curs 2015-2016 es va crear una línia de TFG que té com a base d'estudi la Cooperativa l'Economista (ubicada a la Facultat d'Economia i Empresa), la darrera cooperativa d'estudiants, professorat i PAS de la Universitat. Els TFG versen sobre propostes de millora de la Cooperativa i dels seus resultats.

- Els estudiants també poden fer pràctiques externes en entitats socials, amb reconeixement de crèdits ECTS, durant uns tres mesos i mig. Aquesta modalitat està pensada sobretot per a estudiants del grau de Sociologia i del màster universitari Sociologia: Transformacions Socials i Innovació, però és oberta a qualsevol estudiant de grau o màster de la Facultat.

A més, dins del projecte «Compartir idees. La universitat va a l'institut» del Grup d'ApS de la UB (vegeu més avall), la Facultat d'Economia i Empresa ha col·laborat en les conferències-taller següents:

- «Els emprenedors a l'aula»
- «Descobreix la Universitat»
- «Gèneres i tecnologies: fomentant noves vocacions tecnològiques»
- «Els processos globals en l'entorn i les ciutats globals»

D'altra banda, es manté des del curs 2015-2016 el Premi Càritas al TFG amb millor contingut social, una activitat que Càritas duu a terme amb [Universitats amb Cor](#), amb la qual la UB té signat un conveni de col·laboració. Enguany el guanyador ha estat Guillem Vallbona, estudiant del doble grau d'ADE i Dret amb el TFG titulat «Hazelnuts Business in Abkhazia: Integration tool for IDPs/returnees and other war affected communities».

També s'ha organitzat amb l'ICE una jornada formativa per al professorat de la Facultat anomenada «L'aprenentatge servei com a fórmula per créixer en la RS de la Facultat d'Economia i Empresa».

Finalment, s'han presentat les experiències de l'ApS de la Facultat en diversos congressos i jornades de caràcter nacional i internacional:

- VIII Congreso Nacional y III Internacional de Aprendizaje-servicio Universitario (Sevilla, 2017)
- 1st European USR Conference: [«University meets social responsibility»](#) (Barcelona, 2017)
- 1st International Conference in Experiences in Active Learning in Higher Education (Barcelona, 2017)

Projecte d'ApS «Compartir idees. La universitat va a l'institut»

El projecte «Compartir idees. La universitat va a l'institut» es va iniciar el curs 2015-2016 amb el suport del Vicerectorat de Política Docent i Lingüística com a projecte d'innovació docent del [Grup d'ApS a la UB](#). És un projecte transversal, ja que hi participa professorat de diferents àrees de coneixement i de diverses facultats. Consisteix que l'alumnat prepari, per parelles, conferències-taller sobre temes d'interès general relacionats amb els seus estudis i vagin a instituts d'ensenyament secundari de Barcelona a compartir-les. El format habitual és una explicació d'uns vint minuts, seguida d'un taller o un debat de mitja hora.

El projecte parteix de la consideració que una de les problemàtiques de la nostra societat —cada vegada més hiperinformada i, alhora, amb més dificultats per construir un saber significatiu— és el dèficit de coneixement i, sobretot, d'opinió reflexiva i de motivació per actuar o adoptar conductes noves. El que s'ofereix és un espai de debat sobre temes de rellevància, amb dos objectius:

1. Difondre informació.
2. Dinamitzar espais de debat (és la millor manera de construir una opinió reflexiva i mobilitzadora).

El Consorci d'Educació de Barcelona és el soci clau en aquest projecte, ja que difon les propostes i les vehicula fent d'enllaç entre la Universitat i els instituts receptors.

La taula següent recull la feina duta a terme des del projecte **durant el curs 2016-2017**. Val a dir que hi manquen dades que no s'han pogut contrastar amb els participants.

«COMPARTIR IDEES». DADES DEL PRIMER PERÍODE (DE SETEMBRE 2016 A GENER 2017)					
INSTITUT	TÍTOL	FACULTAT	ESTUDIANTS UB	GRUPS CLASSE	ALUMNES
Escola Vedruna Àngels	No juguem amb el <i>bullying</i> !	Educació	4	1	26
Escola Tecnico professional Xavier	Com una substància es converteix en medicament?	Medicina	2	2	36
	La vacuna, l'eina més eficaç: veritat o mentida?	Medicina	2	2	36
Institut Montjuïc	Treballar pel bé comú: l'aprenentatge servei	Educació	2	2	40
Institut Galileo Galilei	La globalització influeix en la nostra fauna?	Biologia	4	2	43
Escola Voramar	Parlem llengües o dialectes?	Filologia	3	4	73
Institut Vila de Gràcia	Som el que mengem? I tu, què vols ser? Mites i errades de l'alimentació	Farmàcia	4	2	60
	Una nit descontrolada! Quina droga m'he pres? Investiguem els estupefaents	Medicina, Economia i Empresa i Geologia	5	2	57
Institut Salvador Espriu	Idees per prevenir el consum de risc d'alcohol	Farmàcia	9	3	90
Col·legi Immaculada Concepció Horta	Descobreix la universitat	Economia i Empresa	2	1	26
Institut Icària	El tabac, problemes més enllà dels pulmons	Medicina	2	1	60
Institut Quatre Cantons	Idees per prevenir el consum de risc d'alcohol	Farmàcia	27	9*	227
Institut Valldemossa	Treballar pel bé comú: l'aprenentatge servei	Educació	2	2	51
	Quins aspectes cal tenir en compte abans de llogar el teu primer pis?	Dret	2	1	18
Institut La Sedeta	Barcelona: una construcció literària	Filologia	2	2	60
	Literatura fantàstica. Evasió o subversió?	Filologia	2	1	30
Institut Miquel Tarradell	Cuida't: hàbits posturals, estiraments i relaxació	Infermeria	2	2	34
	Descobreix la universitat	Economia i Empresa	2	1	29
Institut Costa i Llobera	Una nit descontrolada! Quina droga m'he pres? Investiguem els estupefaents	Medicina, Economia i Empresa i Geologia	5	4	120
Institut Joan Fuster	Web 2.0, xarxes socials... També per aprendre i per estudiar?	Educació	2	1	40
	Barcelona: una construcció literària	Filologia	2	2	60

«COMPARTIR IDEES». DADES DEL PRIMER PERÍODE (DE SETEMBRE 2016 A GENER 2017)					
INSTITUT	TÍTOL	FACULTAT	ESTUDIANTS UB	GRUPS CLASSE	ALUMNES
Escola Sagrada Família	Parlem llengües o dialectes?	Filologia	2	1	20
Institut Rovira Forns	Bernat Metge: poder, corrupció, intrigues i literatura a l'edat mitjana	Filologia	2	1	20
Oak House School	La vacuna, l'eina preventiva més eficaç: veritat o mentida?	Medicina	3	2	61
IPSI	La vacuna, l'eina preventiva més eficaç: veritat o mentida?	Medicina	3	2	43
Jesuïtes de Gràcia Col·legi Kostka	La vacuna, l'eina preventiva més eficaç: veritat o mentida?	Medicina	2	1	25
La Mallola	Malalties de transmissió sexual	Medicina	3	1	–
	Transplantaments, òrgans artificials i generació d'òrgans	Medicina	3	1	–
IES Sant Andreu	La vacuna, l'eina preventiva més eficaç: veritat o mentida?	Medicina	3	1	–
Institut Frederic Mistral	Malalties de transmissió sexual	Medicina	3	1	–
Escola Vedruna Palamós	La vacuna, l'eina preventiva més eficaç: veritat o mentida?	Medicina	2	1	49
Escola Intermunicipal del Penedès	La vacuna, l'eina preventiva més eficaç: veritat o mentida?	Medicina	2	1	–
Col·legi Claret	Malalties de transmissió sexual	Medicina	3	1	18
Institut Milà i Fontanals	Per què creix la violència de gènere entre joves? Educació moral	Educació	2	2	–
Institut Anna Gironella de Mundet	Per què creix la violència de gènere entre joves? Educació moral	Educació	2	2	–
Total: 28	36	10	120	56	1.452

* A l'Institut Quatre Cantons la conferència-taller es va fer a 9 grups classe distribuïts de la manera següent: 3r d'ESO, 5 grups classe, i 4t d'ESO, 4 grups classe. L'alumnat de la Facultat que hi va participar es va agrupar en 3 grups de 3 alumnes cadascun.

«COMPARTIR IDEES». DADES DEL SEGON PERÍODE (DE FEBRER DE 2016 A JUNY DE 2017)					
INSTITUT	TÍTOL	FACULTAT	ESTUDIANTS UB	GRUPS CLASSE	ALUMNES
Escola Vedruna Àngels	Tots iguals? Tots diferents?	Biologia	2	1	24
Escola Virolai	Art, llum i vida	Belles Arts	1	2	60
	Accionem amb mètodes de creació d'artistes	Belles Arts	3	2	60
Escola Tecnicoprofessional Xavier	Menjaries carn de vaca clonada?	Medicina	2	1	?
	Com influeix la publicitat en l'alimentació humana?	Medicina	2	2	?
Institut Montjuïc	Descobreix la universitat	Economia i Empresa	2	2	26
	Microbis viatgers o viatgers amb microbis?	Medicina	2	2	17

«COMPARTIR IDEES». DADES DEL SEGON PERÍODE (DE FEBRER DE 2016 A JUNY DE 2017)					
INSTITUT	TÍTOL	FACULTAT	ESTUDIANTS UB	GRUPS CLASSE	ALUMNES
Institut Galileo Galilei	Malalties de transmissió sexual: un fantasma del passat i del present	Biologia	3	4	60
	Com influeix la publicitat en l'alimentació humana?	Medicina	3	4	60
Escola Voramar	Què sabem del nostre passat lingüístic a través del present	Filologia	2	2	48
	Com es lluita per protegir i defensar el medi ambient?	Dret	3	1	27
	Tenen deures les multinacionals?	Dret	3	1	27
Institut Fort Pius	Reciclatge: reanimació de la matèria	Belles Arts	3	1	17
	Malalties relacionades amb l'alimentació?	Medicina	2	1	15
	Com influeix la publicitat en l'alimentació humana?	Medicina	3	1	17
Institut Alzina	Claus per entendre el món àrab contemporani	Filologia	3	2	30
Institut Infanta Isabel d'Aragó	Microbis viatgers o viatgers amb microbis?	Medicina	3	1	18
	Gèneres i tecnologies: fomentant noves vocacions tecnològiques	Economia i Empresa	2	1	26
	Accionem mètodes de creació d'artistes	Belles Arts	2	2	69
Institut Vall d'Hebron	Accionem amb mètodes de creació d'artistes	Belles Arts	2	2	52
	Art, llum i vida	Belles Arts	1	3	99
	2050: cap al col·lapse mundial?	Biologia	2	2	60
Institut La Sedeta	Parlem llengües o dialectes?	Filologia	2	2	55
	Què sabem sobre el nostre passat lingüístic?	Filologia	2	2	55
FEM Col·legi La Merced	Descobreix la universitat	Economia i Empresa	1	1	6
	Emprenedors a l'aula	Economia i Empresa	2	1	10
	Apps de salut i benestar i dades personals. Què, qui i com?	Medicina	3	1	20
Institut Miquel Tarradell	Malalties de transmissió sexual	Medicina	2	1	26
	Cuida't: hàbits posturals, estiraments i relaxació	Infermeria	2	1	26
Institut Milà i Fontanals	Descobreix la universitat	Economia i Empresa	–	–	–
	Què fan els professionals sanitaris?	Medicina	–	–	–
	Què sabem del nostre passat lingüístic a través del present?	Filologia	–	–	–
Institut Jaume Balmes	El tabac, problemes més enllà dels pulmons	Medicina	2	1	30
IES Joan Coromines	Cervells meravellosos	Biologia	2	2	65
	Microbis viatgers o viatgers amb microbis?	Medicina	2	1	29
	Transplantaments, òrgans artificials i generació d'òrgans	Medicina	2	1	10
	Art, llum i vida	Belles Arts	22	1	23
	Accionem mètodes de creació d'artistes	Belles Arts		1	22

«COMPARTIR IDEES». DADES DEL SEGON PERÍODE (DE FEBRER DE 2016 A JUNY DE 2017)					
INSTITUT	TÍTOL	FACULTAT	ESTUDIANTS UB	GRUPS CLASSE	ALUMNES
Institut Príncep de Girona	No juguem amb el <i>bullying</i> !	Educació	4	2	60
	Cuida't: hàbits posturals, estiraments i relaxació	Infermeria	2	3	42
Institut Manuel Zafra	«Sempre pio, lector, seràs un ase»: fer literatura al barroc català	Filologia	3	3	–
IES Les Vinyes Castellbisbal	Emprenedors a l'aula	Economia i empresa	2	3	–
	2050: cap al col·lapse mundial?	Biologia	3	2	52
Institut Damià Campeny	Què sabem del nostre passat lingüístic a través del present?	Filologia		2	24
Escola Sagrada Família	Parlem llengües o dialectes?	Filologia	2	1	23
	Què sabem del passat lingüístic a través del present?	Filologia	–	–	–
Institut Vila de Gràcia	Per què creix la violència de gènere entre joves?	Dret	2	2	45
Institut Mercè Rodoreda	Parlem llengües o dialectes?	Filologia	2	2	50
IES Joaquim Pla i Farreras	Malalties immunodeficients	Medicina	2	1	6
Col·legi Alemany de Barcelona	Malalties de transmissió sexual	Medicina	3	1	?
Cardenal Espínola. Abat Oliba	Vacunes contra el càncer	Medicina	–	–	–
Escola Mestral SSCL	Malalties de transmissió sexual	Medicina	2	4	100
Institut Lluís Vives	La vacuna, l'eina preventiva més eficaç: veritat o mentida?	Medicina	2	1	18
Institut Narcís Monturiol	Vacunes contra el càncer	Medicina	2	1	33
IES Manuel Carrasco i Formiguera	Malalties de transmissió sexual	Medicina	4	2	50
Institut Sant Ramon Nonat	Transplantaments, òrgans artificials i generació d'òrgans	Medicina	2	1	28
Zürich Schule	Malalties de transmissió sexual	Medicina	2	1	8
Liceu Francès de Gavà	Malalties de transmissió sexual	Medicina	2	–	–
Centre d'Educació Primària Àngels Alemany i Boris	Accionem mètodes de creació d'artistes	Belles Arts	3	1	658*
Escola Els Horts	Reciclatge: reanimació de la matèria	Belles Arts	2	1	20
Total: 35	60	8	141	90	1.748 + 658

* Experiència sonora col·lectiva dels 658 alumnes de l'escola, en què es fa una escolta selectiva del paisatge sonor que envolta el centre.

Font: Grup d'ApS a la UB

Resum comparatiu de les edicions 2015-2016 i 2016-2017

	CENTRES	CONFERÈNCIES-TALLER	FACULTATS	ESTUDIANTS UB	GRUPS CLASSE	ALUMNES DE SECUNDÀRIA
1r semestre 2015-2016	14	22	7	56	37	906
2n semestre 2015-2016	18	36	8	91	73	1.756
1r semestre 2016-2017	28	36	10	120	56	1.452
2n semestre 2016-2017	35	60	8	141	90	1.748 + 658

Font: Grup d'ApS a la UB

Projecte d'ApS «Antibiòtics: consum responsable»

Aquest projecte, en què participen alumnes i professors de les facultats de Biblioteconomia i Documentació i de Medicina i Ciències de la Salut, vol fomentar l'ús responsable dels antibiòtics entre la població i combatre la propagació de les resistències microbianes per un ús irresponsable d'aquests fàrmacs. No en va, a partir d'una anàlisi sobre la prescripció de medicaments a la ciutat de l'Hospitalet de Llobregat, es va detectar un consum elevat de fàrmacs antibiòtics, del qual s'alerta també en els informes de l'Organització Mundial de la Salut. Aquests fàrmacs poden deixar de tenir utilitat terapèutica pel risc que apareguin microorganismes que els siguin resistents si no es prescriuen o administren correctament.

Després de l'anàlisi, els estudiants del grau de Medicina participants en el projecte van preparar un pla d'acció orientat a fomentar pràctiques recomanables entre la ciutadania i els professionals sanitaris. Es va decidir fer una campanya amb mitjans audiovisuals, amb l'objectiu específic de conscienciar sobre les causes de l'aparició de les resistències microbianes. Per a això, es va promoure la col·laboració entre estudiants dels graus de Medicina i de Comunicació Audiovisual, tutoritzats per professors. El projecte va requerir l'aprenentatge de continguts de farmacologia i de comunicació audiovisual, així com el treball sobre les competències transversals marcades per la Universitat.

El producte final del projecte van ser tres vídeos, d'un minut de durada, amb el lema «Antibiòtics, consum responsable», que s'han divulgat per conscienciar sobre la necessitat de consumir antibiòtics de manera responsable.

El projecte s'ha presentat a dos congressos internacionals sobre farmacologia i innovació docent i, recentment, al congrés internacional Experimental Biology 2018, a la secció Pharmacology Education, que ha tingut lloc als EUA i a la qual han assistit 14.000 participants. Per finançar el desplaçament dels estudiants al congrés, s'ha rebut el patrocini de l'empresa Bcngenerics, del Vicerectorat d'Estudiants i Política Lingüística, i de les UFR de Medicina i d'Odontologia.

En concret, han format part del projecte 3 estudiants i 1 professora de Medicina, i 8 estudiants i 2 professors de Comunicació Audiovisual.

Actualment, 2 estudiants de Medicina i 2 estudiants de Comunicació Audiovisual del grup inicial, juntament amb els professors, treballen en l'ampliació d'aquestes càpsules.

Valor econòmic generat i distribuït

6

Valor econòmic generat i distribuït

FLUXOS MONETARIS ANY 2017*	
Ingressos per transferències del sector públic**	259.174.601,91
Els ingressos per taxes acadèmiques	107.359.427,01
Els ingressos per prestacions de serveis	23.007.680,38
Els ingressos patrimonials	3.546.902,01
Els pagaments per adquisició de béns i de serveis a tercers	62.036.428,48
La nòmina del personal abans retenció d'impostos i quotes de la seguretat social	251.296.216,06
Els pagaments al sector públic. Impostos i seguretat social	103.479.638,91
La despesa d'inversió	43.019.927,16
Les subvencions concedides	9.235.343,04
Altra despesa***	44.317.982,36
Subvencions públiques rebudes per a la recerca	21.078.234,00

* Els següents fluxos monetaris fan referència als drets i obligacions reconeguts dins l'exercici pressupostari 2017 (llevat del punt dels pagaments al sector públic (impostos i seguretat social).

** Transferències de la Generalitat de Catalunya i de l'Estat espanyol.

*** Inclou despeses financeres, amortització de préstecs i despeses d'actius financers, transferències a entitats del Grup UB, quotes patronals de seguretat social i despeses socials de personal.

Font: Finances

Resultat pressupostari i acumulat

Aquestes xifres provenen de les dades oficials reflectides en els comptes anuals de la UB, i s'han sotmès a les auditories preceptives.

	2014	2015	2016	2017
Resultat pressupostari	5.058.221,53	3.382.415,26	13.749.355,64	15.620.051,20
Dèficit acumulat el 4-6-2017	-56.850.816,67	-53.154.789,30	-52.042.207,36	-44.623.627,32

Font: Finances

